

UWEZO WA WAUGUZI KUZUIA MTU ANAYETIBIWA KWA SHIDA YA AKILI KAMA MGONJWA ALIYELAZWA HOSPITALI

(Sehemu ya 5(4) ya Sheria ya Afya ya Akili 1983)

1. Jina la Mgonjwa	
2. Jina la mtu anayesimamia matibabu yako	
3. Jina la mtu anayesimamia matibabu yako	

Je! ni kwanini siwezi kutoka katika hospitali hii?

Unawekwa hospitalini chini ya sehemu ya 5(4) ya Sheria ya Afya 1983. Hii ni nguvu halali inayomruhusu muuguzi kukuweka hospitalini hadi ukishaonwa na mtu anayesimamia matibabu yako, au msaidizi wake. Muuguzi anaamini unayo shida ya akili na hauruhusiwi kutoka.

“Msaidizi” inamaanisha mtu anayeweza kufanya uamuzi wakati mtu anayesimamia matibabu yako yuko mahali pengine.

Je! nitawekwa hapa kwa muda gani?

Lazima ukae katika hospitali hii kwa muda wa hadi masaa sita hadi mtu anayesimamia matibabu yako au masaidizi wake aseme unaweza kuenda. Ukijaribu kutoka, wafanyikazi wanaweza kukuzuia, na ikiwa utatoka, unaweza kurudishwa.

Katik akesi yako masaa sita yanaisha:

Tarehe	Saa
--------	-----

Ikiwa mtu anayesimamia matibabu yako au msaidizi wake hajakuona kufikia wakati huu, utakuwa huru kuenda. Lakini ukiamua kuenda basi, tafadhali uliza muuguzi au mfanyikazi kwanza.

Je! ni nini kitakachofanyika wakati ninawekwa hapa?

Wafanyikazi wa hospitali watakuambia kuhusu matibabu yoyote wanayofikiria unahitaji. Una haki ya kukataa matibabu yoyote ikiwa hautaki. Isipokuwa katika hali maalum, ambazo utafafanuliwa, utapewa matibabu ambayo hukubali.

Je! ni nini hufanyika baadaye?

Mtu anayesimamia matibabu yako, au msaidizi, wanaweza kuamua kuwa unahitaji kukaa hospitalini kwa muda mrefu zaidi. Unaweza kuamua kukaa kwa kujitolea.

Ikiwa bado hautaki kukaa hospitalini, na mtu anayesimamia utunzaji wako, au msaidizi wake, wanaamini kuwa wewe ni mgonjwa sana kuenda, wanawezahitajika kukuweka chini ya sehemu nyingine ya Sheria ya Afya ya Akili. Watakuambia ni kwanini na ni muda gani utawekwa hapa, an utapewa kijikaratasi kingine kinachofafanua nini kitakachofanyika baadaye.

Ikiwa mtu anayesimamia matibabu yako, au msaidizi wake, ataamua kuwa huitaji kukaa, wao au mfanyikazi mwingine watakuzungumzia kuhusu usaidizi gani mwingine unapaswa kupata.

Je! ninaweza kuomba rufaa?

Hapana. Hata ikiwa haukubaliani kuwa unahitaji kukaa hospitalini saa hii, huwezi kuomba rufaa kinyume na uamuzi wa kukuweka hapa chini ya sehemu ya 5(4).

Kumjulisha jamaa wako wa karibu zaidi

Nakala ya kijikaratasi hiki itapewa mutu ambaye Sheria ya Afya ya Akili itasema kuwa ndiye jamaa wako wa karibu zaidi.

Kuna orodha ya watu katika Sheria ya Afya ya Akili ambao wanachukuliwa kama jamaa. Kwa kawaida, mtu anayekuja juu kabisa kwenye orodha ndiye jamaa wako wa karibu zaidi. Wafanyikazi wa hospitali wanaweza kukupa kijikaratasi kinachoeleza haya na ni haki gani jamaa wako wa karibu zaidi anazo kuhusiana na utunzaji na matibabu yako.

Katika hali yako, tumeambiwa kuwa jamaa wako wa karibu zaidi ni:

Ikiwa hautaki mtu huyu kupata nakala ya kijikaratasi hiki, tafadhali ambia muuguzi wako au mfanyikazi mwingine.

Kubadilisha jamaa wako wa karibu zaidi

Ikiwa haufikirii kuwa mtu huyu anafa kuwa jamaa wako wa karibu zaidi, unawezaomba mtu mwingine achukuliwe kama jamaa wako wa karibu zaidi badala yeke kwenye Korti ya Mkoa.

Wafanyikazi wa hospitali wanawezakupua kijikaratasi kinachofafanua haya.

Barua Zako

Utapewa barua zote unazotumiwa wakati uko kwenye hospitali. Unaweza kutuma barua kwa mtu yeyote isipokuwa mtu aliyesema hataki kupokea barua kutoka kwako. Barua za watu hao zinaweza kuzuiliwa na wafanyikazi wa hospitali.

Ninapaswa kulalamika aje?

Ikiwa unataka kulalamika kuhusu jambo lolote linalohusiana na utunzaji wako na matibabu katika hospitali tafadhali ongea na mfanyikazi. Hii inaweza kusaidia kutatua swala hilo. Wanaweza kupa habari kuhusu utaratibu wa malalamishi ya hospitali, ambayo unaweza kutumia kujaribu kutatua malalamishi yako kupitia jambo linaitwa suluhisho za kawaida. Wanaweza pia kukuambia kuhusu watu wengine wowote ambao wanaweza kukusadia kulalamika.

Ikiwa hauhisi kuwa utaratibu wa malalamishi ya hospitali unweza kukusaidia, unaweza kulalamika kwa Tume ya Kujitegemea. Tume hiyo huchunguza jinsi Sheria ya Afya ya Akili inatumika, kuhakikisha inatumiwa vyema na kuwa wagonjwa wanatunzwa vyema wakiwa hospitalini. Wafanyikazi wa hospitali wanaweza kukupa kijikaratasi kinachofafanua jinsi ya kuwasiliana na Tume.

Kanuni za Kufanya kazi

Kuna Kanuni za Kufanya kazi zinazotoa ushauri kwa wafanyikazi hospitalini kuhusu Sheria ya Afya ya Akili na kutibu watu walio na shida ya akili. Wafanyikazi wanapaswa kuzingatia Kanuni inasema nini wakati wanapofanya uamuzi kuhusu utunzaji wako. Unaweza kuuliza nakala ya Kanuni, ikiwa unataka.

Usaidizi na habari zaidi

Ikiwa kuna jambo lolote ambalo hauelewi kuhusu utunzaji wako na matibabu yako, wafanyikazi watajaribu kukusaidia. Tafadhali uliza mfanyikazi kukufafanulia ikiwa kuna jambo lolote katika kijikaratasi hiki ambalo hauelewi au ikiwa una maswali mengine ambayo kijikaratasi hiki hakijajibu.

Tafadhali uliza nakala nyingine ya kijikaratasi hiki ukitaka kumpa mtu mwingine.